

**UNIVERZA NA PRIMORSKEM
PEDAGOŠKA FAKULTETA**

**DIPLOMSKA NALOGA
HANA LUKAN**

KOPER 2024

UNIVERZA NA PRIMORSKEM

PEDAGOŠKA FAKULTETA

**Visokošolski strokovni študijski program prve
stopnje Predšolska vzgoja**

Diplomska naloga

IZVAJANJE BIBARIJ DOMA

Hana Lukan

Koper 2024

Mentorica:

prof. dr. Bogdana Borota

ZAHVALA

Iskrena hvala mentorici prof. dr. Bogdani Borota za pomoč pri pisanju diplomske naloge, za vsa navodila, zlata vredne nasvete, pomoč, potrpežljivost in podarjen čas.

Posebej bi se rada zahvala dr. Mateji Jemec Tomazin za lektoriranje diplomske naloge in res močno spodbudo in pomoč pri zadnjih korakih izdelave diplomske naloge.

Iskreno se zahvaljujem tudi staršem, bratu in fantu Mateju za vso podporo, potrpežljivost in spodbude v času celotnega študija in pisanja diplomske naloge.

IZJAVA O AVTORSTVU ZAKLJUČNEGA DELA

IME IN PRIIMEK AVTORJA: Hana Lukan

VPISNA ŠTEVILKA: 98171157

FAKULTETA: Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem

ŠTUDIJSKI PROGRAM IN STOPNJA: Visokošolski strokovni študijski program prve stopnje, Predšolska vzgoja

NASLOV ZAKLJUČNEGA DELA: Izvajanje bibarij doma

Podpisana izjavljam, da sem avtorica zaključnega dela z naslovom Izvajanje bibarij doma

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predloženo zaključno delo izključno rezultat mojega lastnega raziskovalnega dela,
- sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oz. avtoric, ki jih uporabljam v predloženem zaključnem delu, navedena oz. citirana v skladu z navodili fakultete,
- sem poskrbela, da so vsa dela in mnenja drugih avtorjev oz. avtoric navedena v seznamu virov, ki je sestavni element predloženega zaključnega dela in je zapisan v skladu z navodili fakultete,
- sem pridobila vsa dovoljenja za uporabo avtorskih del, ki so v celoti prenesena v predloženo zaključno delo, in sem to tudi jasno zapisala v predloženem zaključnem delu,
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del, bodisi v obliki citata bodisi v obliki skoraj dobesednega parafraziranja bodisi v grafični obliki, s katerim so tuje misli oz. ideje predstavljene kot moje lastne – kaznivo po zakonu (Zakon o avtorski in sorodnih pravicah, Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13 in 56/15), prekršek pa podleže tudi disciplinskim ukrepom UP PEF v skladu z njenimi pravili,
- se zavedam posledic, ki jih dokazano plagiatorstvo lahko predstavlja za predloženo zaključno delo in za moj status na UP PEF,
- je zaključno delo lektorirano in urejeno skladno z navodili fakultete.

Kraj in datum: Koper, 5. januar 2024

Podpis avtorice:

IZVLEČEK

Namen diplomske naloge je oblikovati video zapis s primeri izvajanja bibarij, ki bi jih starši lahko izvajali z otroki tudi doma. Aktualnost teme in raziskave je v širjenju oblik sodelovanja vrtca s starši in izvajanja vrtčevskih dejavnosti na daljavo.

V teoretičnem delu diplomske naloge opredelimo in predstavimo bibarije za otroke v 1. starostnem obdobju in povzamemo značilnosti zgodnjega glasbenega razvoja v povezavi z drugimi glasbenimi dejavnostmi za dojenčke in malčke.

V praktični pedagoški raziskavi smo staršem skupine otrok 1. starostnega obdobja poslali video zapis z namenom izvajanja in evalviranja bibarij z otrokom doma. Po štirinajstih dneh izvajanja dejavnosti so starši izpolnili vprašalnik o ustreznosti načina sodelovanja vrtca s starši in primernosti navodil za izvajanje bibarij z otrokom doma. V raziskavi je sodelovalo 14 staršev, vprašalnik jih je izpolnilo 10. Na osnovi dokumentacijskega gradiva in analize vprašalnika smo ugotovili, da je načrtovana oblika sodelovanja s starši primerna in da so dejavnosti bile predstavljene na razumljiv način. Starši omenjajo, da so se med dejavnostjo skupaj z otrokom počutili prijetno, igra je bila zabavna. Pri otrocih so v štirinajstdnevem obdobju opazili napredek, ki se je kazal v sodelovanju otrok pri izvajanju bibarij. Otroci so si zapomnili potek igre in se odzvali na morebitne spremembe v izvajanju. Posamezni otroci so sodelovali tudi glasovno z modulacijo glasu ali ponavljanjem posameznih besed. Ocenjujemo, da je video zapis izvajanja dejavnosti primerna oblika seznanja staršev z aktivnostmi v vrtcu in primerna spodbuda za izvajanje dejavnosti v domačem okolju.

Ključne besede: zgodnji glasbeni razvoj, glasbene dejavnosti v vrtcu, bibarije, sodelovanje vrtca s starši, komunikacija na daljavo.

ABSTRACT

Playing Finger Games at Home

The aim of this paper is to create a video showing how to play musical games, in order to encourage parents to play these games with children at home. This topic and research are pertinent because they encourage forms of cooperation of preschools with parents and incentivise parents to perform preschool activities remotely.

In the theoretical part of this paper, we define and present musical games for children in the first age bracket and summarise characteristics of early musical development in relation to other musical activities for infants and toddlers.

In a practical pedagogic research, we sent parents of children in the first age bracket a video to encourage them to play and evaluate musical games with children at home. After two weeks of performing these activities, the parents filled in a survey on whether they deem this method of cooperation of preschools with parents appropriate and whether they think the instructions for playing musical games with children at home were adequate. The research included 14 parents, of which ten filled in the survey. Based on relevant documentation and a survey analysis, we determined that the planned form of cooperation with parents is appropriate and that the activities were presented in an understandable way. The parents stated that, when performing the activity with their children, they felt at ease and that the game was entertaining. During the two-week period, they observed progress in their children, which manifested in their cooperation in the musical games. The children memorised the game and responded to potential changes to it. Individual children participated in the activity vocally, through voice modulation or by repeating certain words. We assess that the video showing how to perform such activities is an appropriate form of familiarising parents with activities performed in preschool and acts as appropriate incentive for parents to perform activities in the home environment.

Keywords: early musical development, musical activities in preschool, finger games, cooperation of preschools with parents, remote communication.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD.....	1
2	BIBARIJE	2
2.1	Opredelitev bibarij	2
2.2	Pomen in vloga bibarij	4
2.3	Razvrstitev bibarij	4
2.3.1	<i>Bibarije uspavanke</i>	5
2.3.2	<i>Bibarije na kolenih</i>	5
2.3.3	<i>Bibarije, ki se končajo z vprašanji</i>	5
2.3.4	<i>Bibarije ob katerih občutimo različne hitrosti izvajanja</i>	5
2.3.5	<i>Bibarije z izštevanjem prstov na roki</i>	6
2.3.6	<i>Bibarija, ob kateri otrok doživi različne glasnosti</i>	6
2.3.7	<i>Bibarija, kjer si otrok sam izmišljuje</i>	6
2.3.8	<i>Bibarije, ob kateri si glasbeno izmišljujemo</i>	6
2.4	Prstne igre.....	6
2.5	Značilne igre otroka v zgodnjem obdobju	7
2.6	Vloga odraslega pri otrokovi igri	7
3	PRAKTIČNI DEL	9
3.1	Problem, namen, cilji	9
3.2	Raziskovalna vprašanja.....	9
3.3	Načrt	10
3.4	Izvedba	10
3.5	Evalvacija izvajanja bibarij na domu	12
3.6	Razprava in evalvacija.....	18
4	SKLEPNE UGOTOVITVE.....	20
5	LITERATURA IN VIRI.....	21
6	PRILOGE	22

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Pogostost in delež odgovorov o starosti otrok.....	12
Preglednica 2: Pogostost in delež tistih, ki so bibarijo izvajali	14
Preglednica 3: Pogostost in delež odgovorov o primernosti video zapisa	17
Preglednica 4: Pogostost in delež odgovorov o pogostosti izvajanja bibarij doma	17
Preglednica 5: Pogostost in delež števila izvedenih bibarij	17

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Dopis za starše.....	22
Priloga 2: Vprašalnik	23

1 UVOD

Tema diplomskega dela je izvajanje bibarij doma in predstavitev bibarij staršem, saj v pedagoški praksi opažamo, da se bibarije dandanes zelo poredko izvajajo. Delno lahko vzrok iščemo v različnih interaktivnih, pojočih otroških igračah in drugih pripomočkih, delno zaradi nepoznavanja bibarij. Veliko staršev pozna morda samo bibarijo Biba leze, ostalih bibarij pa ne, kar je velika škoda za otroke, saj so bibarije zanimive in svojske gibalne igre, ki predstavljajo pomembno komunikacijo med odraslim in otrokom v prvih mesecih življenja (Kroflič in Gobec, 1995). Otroci danes potrebujejo veliko spodbude h gibanju, potrebujejo pa še več dotika in občutka varnosti. Otrok ob bibarijah doživlja občutek varnosti in z njimi premaguje različne strahove (Voglar, 1979). Besedilo bibarij ponazorimo z gibom, gib je neke vrste razlagalec in spodbujevalec doživljanja. Bibarije poleg varnosti in zabave spodbujajo tudi razvoj čutil, socialni, gibalni, govorni in glasbeni razvoj, zato intenzivno spodbujamo starše, da se jih naučijo in jih pogosto in na različne načine izvajajo s svojim otrokom.

Igra med odraslim in otrokom je za otroka zelo pomembna, saj ko ima otrok mentalno razvitejšega partnerja za igro, od njega pridobiva podatke o ljudeh, o delovanju sveta, o lastnem delovanju. Otroci pogosto posnemajo dejavnosti, ki jih sami načeloma še ne zmorejo. Mentalno razvitejši partnerji so običajno odrasli (starši, vzgojitelji) ali starejši sorojenci, od katerih otrok pridobiva eno izmed optimalnih spodbud za svoj razvoj. To je pomembno tako v zgodnjem otroštvu kot tudi kasneje. Odrasli, kot partnerji v igri, se z otroki igramo, komentiramo, analiziramo, predlagamo, odgovarjamo na vprašanja, jih spodbujamo in jim omogočimo območje bližnjega razvoja.

Prav tako imajo pomembno vlogo odrasli tudi pri izvajanju bibarij pri otrocih, saj sta osrednja elementa bibarij gib z dotikom in besedilo, ki pa jih izvaja odrasel ali na sebi ali na otroku. V bibarijah z dotikom ustvarimo bližino in varnost, z gibom pa ponazorimo besede in vse skupaj ustvari sprostitvev in zabavo. Odrasli preko igre ali bibarij pomagamo otroku premagovati različne težave, ovire, strahove, otroka potolažimo, mu pomagamo, mu kaj približamo ali ga skozi bibarije vključujemo v dejavnosti.

Namen praktične pedagoške raziskave je, da staršem predstavimo, kaj so bibarije in kako se izvajajo. Drugi namen je povprašati starše o mnenju glede različnih načinov sodelovanja med starši in vrtcem. Vrtci veliko sodelujejo s starši, pogosto v obliki obvestil, slik, elektronskih sporočil in osebnih pogovorov. Zato nas je zanimalo, kaj starši menijo o informiranju in seznanjanju z novostmi preko video zapisa.

2 BIBARIJE

2.1 Opredelitev bibarij

»Kdo so bibe?

Bibe so nekaj, česar ni, pa vendar je.

Bibe so vesele igre.

Bibe so bitjeca, ki spravljajo otroke v dobro voljo.

Bibe so mamini prsti.

Bibe ... to je nekaj, kar si vsak od nas želi, da bi imel, in kar tudi lahko ima, če le hoče.» (Voglar, 1981, v Borota, 2013, str. 226).

Biba je v Slovarju slovenskega knjižnega jezika 2 (fran.si) opredeljena kot »majhna žival, ki leze, navadno žuželka«, označena pa je s kvalifikatorjem *otr.*, ki označuje otroško govorico.

Biba predstavljata običajno palec in sredinec ali naša oz. otrokova dlan, ki potuje po otrokovem telesu. Za zanimivejšo izvedbo lahko uporabimo prstne kraguljčke ali melodijo, kjer biba dobi zvočno prepoznavo. Bibo lahko predstavimo tudi kot prstno lutko ali pa jo poimenujemo z otrokovim imenom. Točno, kdo oziroma kaj je biba, pa razberemo iz samega besedila (Borota, 2013).

Bibarije govorijo o različnih dogodkih, ki so za otroke aktualni. V njih pogosto nastopajo živali, bibe in otroci. Dogodki v bibarijah se zaporedno ponavljajo in na koncu srečno končajo. Otroci v njih najdejo prave odgovore na vsa, tudi še tako čudna vprašanja. Bibarije so napisane v verzih in so oblikovane kot kitične ali večdelne pesmi. V njih ima močan pomen predvsem onomatopeja – oponašanje oglašanja živali, naravnih zvokov, kar daje bibariji zvočnost, otroku pa pomaga spodbuditi domišljijo in predstavljivost.

Pri izvedbi je pomembno, da bibarija deluje kot skladna celota besede, giba ter glasbe. Med njimi naj bo vzpostavljena smiselna povezava. Z gibom orišemo oziroma ponazorimo besedno vsebino, z dotikom ustvarimo bližino in varnost, z glasbo pa podkrepimo otrokovo čutno zaznavo in doživljanje, z intonacijo in barvo glasu pa spodbudimo občutenje razpoloženja. Skladnost je še toliko pomembnejša v igri z dojenčkom in malčkom, ki pomene prej razbirata iz barve glasu in neverbalne komunikacije kot pa iz govora in pomena besed (Borota, 2013).

Izvor bibarij je v ljudskih prstnih in gibalnih igrah, ki so se jih igrali z otroki ob različnih priložnostih. Izvajali so jih tako, da so se ob izrekanju besedila z otrokom gibali oziroma se ga dotikali po dlaneh, prstih, rokah ali nogah (Borota, 2013). Poleg ljudskega izročila

pa bibarije ustvarjajo tudi sodobni glasbeniki in pesniki. Bibarijam sta se pri nas posebej posvetila Janez Bitenc in Mira Voglar. Slednja je leta 1979 napisala zelo poznano in osrednjo knjigo bibarij *Biba buba baja*, kjer je glavni lik Biba.

Glasba je z bibarijami povezana na več načinov. Nekatere bibarije so uglasbene, druge se z glasbo začnejo ali končajo. Skoraj vse bibarije pa imajo glasbene prvine vtakane v ritem besed in dotika. Z njimi spodbujamo glasbeno ustvarjanje in pevsko izmišljanje ter izražanje v drugih umetniških jezikih (Borota, 2013).

Bibarije in glasba se torej povezujeta preko ritma, besednega in gibalnega. Besedilo izrekamo enakomerno po ritmu kot izštevanke in hkrati enakomerno premikamo tudi bibo ali pa se biba giba in z njo se po ritmu gibajo tudi otroci. Pomembno je, da to ritmično gibanje otrok vidi, sliši in začuti.

Besedno vsebino bibarij ustvarjalno izrazimo skozi gib, ki ga izvaja biba. Gib je neke vrste razlagalec dogajanja in spodbujevalec doživljanja. Z njim ponazorimo različna gibanja in izrazimo občutke. Občutenja bomo pri otroku intenzivno spodbudili, če gib nadgradimo z dotikom. Ob tem otrok na svojem telesu začuti milino božanja, težo in toploto dlani, ostrino trkanja pa tudi hitrost izvajanja ter ritmičnost ponavljajočih se gibov. Gibi naj bodo preprosti, da jih bo otrok z lahkoto posnemal (Borota, 2013).

Dotik je prvi stik otroka s svetom, v katerega se rodi. Še preden vidi, sliši ali vonja, že čuti drugega človeka in prek njega sprejema svet v polje svojih zaznav, s tem pa tudi v svoj notranji čustveni svet. Ni bolj stvarnega telesnega izraza, kot je dotik in ni bolj neposrednega sredstva v govorici telesa, ki bi lahko v zunanje sporočilo preneslo več notranjega doživetja (Tomori, 1990).

Dotik je eden izmed izrazov in dokazov zelo različnih vrst medsebojne bližine. Sporoča lahko o prijateljstvu, naklonjenosti, spodbudi, pokroviteljskem odnosu, zaščiti, lojalnosti, pa tudi o neodobravanju, odklanjanju ali sovražnosti.

Ljudje bližino z drugimi različno potrebujemo in želimo. Nekatere že najmanjša bližina drugih spravi v stisko, nelagodje in tesnobo. Marsikom pa je telesna bližina drugih pogoj za občutenje varnosti in gotovosti.

V vsakodnevni komunikaciji med ljudmi je veliko različnih izrazov telesne govorice, med njimi tudi vsakovrstnih odnosov. Pogosto so ti tako povezani s samimi okoliščinami in z drugim medsebojnim dogajanjem, da jih zavestno niti ne zaznamo, čeprav se po navadi popolnoma odzivamo na to, kar nam sporočajo. V odnosih, ki imajo za človeka še poseben pomen, pa ima dotik, čeprav tako rahel in bežen, svojo osebno sporočilno vrednost. Odziv, ki ga sproži v čustvih in čutih, ni toliko odvisen od dotika samega kot od celotnega doživetja, iz katerega izvira.

Z bibarijami ne spodbujamo samo razvoja otrokovih čutil, ampak tudi gibalni, govorni, socialni in glasbeni razvoj. Bibarije so tudi otrokov prvi stik z liriko.

Bibarija vsebuje značilnosti poezije, zato jo uvrščamo med poezijo. Vsebujejo zvok, rimo, ritem in ponavljanje. Zanimivost pri bibarijah je predvsem zvok in zvočnost, saj bolj kot pomenu služi za ustvarjanje rime in ritma, včasih je v ospredju celo zvočna podoba besed – onomatopoiija. Zvok bibarijam doda zvočnost, otrokom pa spodbudi domišljijo in predstavo. Običajno jo uporabljajo kot ponazoritev oglašanja živali, gibanja, naravnih zvokov ... Rimo najdemo predvsem na koncu verzov in je bistven pesemski element, saj je zelo malo otroških pesmi, ki na koncu verzov nimajo ujemanja soglasnikov ali samoglasnikov. Ritem je pomemben pri vseh pesniških oblikah, še najbolj pa pri izštevanju in gibalnem spremljanju, kjer je ritem močno poudarjen. Ponavljanje se zelo pogosto pojavlja v pesmih za otroke in otroci ga imajo izredno radi.

2.2 Pomen in vloga bibarij

Bibarije so zanimive in svojske gibalne igre, ki predstavljajo pomembno komunikacijo med odraslim in otrokom v prvih mesecih življenja (Kroflič in Gobec, 1995).

Bibarije in prstne igre izvajamo ob različnih priložnostih in na različne načine. Izvedemo jih lahko kot samostojno ali uvodno dejavnost ali pa kar tako ob različnih priložnostih. Pogosto jo izvedemo, ko si otrok želi naše bližine in dotika. Z bibarijo otroka pozdravimo, nagovorimo, potolažimo ali mu samo namenimo trenutek pozornosti. S to preprosto igro komunikacije mu damo občutek, da ni sam in mu pomagamo premagati raznovrstne zadrege. Z bibarijo ga spodbudimo k aktivnemu vključevanju v dejavnost, širimo vedenje o lastnem telesu in stvareh okrog njega. Kar pa je najpomembnejše, z bibarijo si pridobimo otrokovo zaupanje in prijateljstvo (Borota, 2013).

Otrok ob bibarijah doživi različne načine govorjenja: z mehko, toplino, naglico, napetostjo ...; različna čustvena stanja: veselje, tolažbo, jezo, razumevanje.... Prav tako otrok z bibarijami doživi ritmično enakomernost besedila, razlike v hitrosti, različno glasnost v izvedbi, itd. Otrok ob bibarijah občuti varnost in z njimi premaguje različne strahove (Voglar, 1979).

2.3 Razvrstitev bibarij

Z bibarijami spodbujamo razvoj čutil (vid, sluh, tip, vonj in okus) in čutne zaznave ter pozornosti. Bibarija je nepogrešljiva pri otrokovi socializaciji z okoljem in vzpostavljanju komunikacije z drugimi. Kot pravi Mira Voglar, s primerno izbranimi bibarijami otroku olajšamo prve stike z novim okoljem in neznanimi ljudmi, omogočimo mu doživeti

občutke varnosti, sprejetosti in ugodja ter pomagamo odpravljati oziroma zmanjševati najrazličnejše strahove (Voglar, 1979, v Borota, 2013).

Razvrstitev bibarij po Voglar (1979) in Borota (2013)

2.3.1 *Bibarije uspavanke*

Bibarija je tiha popotnica otrokovega spanja. Ob umirjenem izvajanju bibarije otroka enakomerno ziblremo. Lahko pa si tudi izmislimo melodijo ali pa besedilo pevsko izvedemo na ponavljajočem se motivu uspavanke (Borota, 2013).

Dojenčke in večje otroke uspavamo na isti način: s svojim mirom, s svojim tihim božajočim glasom, z ritmičnim zibanjem, s svojo ljubeznijo (Voglar, 1979).

Primer: Spi, dete, spi (Voglar, 1979).

2.3.2 *Bibarije na kolenih*

Bibarije lahko izvajamo tudi kot igro na kolenih. Vsebina teh bibarij običajno govori o jezdecu, ki jaha na konju in skače, nato pa pade v vodo. Otrok nam med izvajanjem bibarije sedi na kolenih, držimo ga za roke, obrnjen pa je proti nam. Ko jezdec pade v vodo, mi razširimo kolena in otroka spustimo v »luknjo«.

Primer: Jezdec (Voglar, 1979).

2.3.3 *Bibarije, ki se končajo z vprašanji*

Bibarije lahko zaključimo tudi z vprašanji. S tem lahko otroke nagovorimo ali spodbudimo k sodelovanju. Biba sprašuje, otroci odgovarjajo, kažejo, plešejo, sodelujejo.

Primer: Kako biba pije? (Voglar, 1979).

2.3.4 *Bibarije, ob katerih občutimo različne hitrosti izvajanja*

Z bibarijami lahko zaznavamo različen tempo skozi enakomerno gibanje. Prepoznavanje različnih hitrosti pa si razvijamo šele ob samem zaznavanju (medved stopa počasi, zajček skače hitreje, miška drobencija zelo hitro). Takšne izkušnje so za otroka zelo pomembne, saj je enakomerno izvajanje podlaga za razvoj elementarnih ritmičnih sposobnostih, ki so vidne kot odnos med ritmom in tempom. Bibarije so torej tudi primeren način za spodbujanje zgodnjega glasbenega razvoja in ustvarjalnosti.

Primer: Medved stopa (Voglar, 1979).

2.3.5 Bibarije z izštevanjem prstov na roki

Prstne igre so bibarije, ki jih izvajamo na otrokovi ali svoji dlani. Otrok nam običajno sedi v naročju, mi pa izštevamo prstke na njegovi roki od palca do mezinca. Pri izštevanju primemo vsak prst posebej.

Primer: Biba torto meša (Voglar, 1979).

2.3.6 Bibarije, ob katerih otrok občuti različne glasnosti

Otrok med izvajanjem bibarije doživi različno glasnost izvedbe in različne načine govorjenja – tiho, glasneje, glasno, nevezano, bolj vezano, mehko, vezano, toplo.

Primer: Dežek pada (Voglar, 1979).

2.3.7 Bibarija, pri kateri si otrok sam izmišljuje

Med izvajanjem te bibarije je otrok sam dejaven in si sam izmišljuje izvajanje ob izreki. Sam bobna, kaže, koraka, trobi... Sam si lahko izmisli tudi melodijo in jo zapoje.

Primer: Bratci so po svetu šli (Voglar, 1979).

2.3.8 Bibarije, ob katerih si glasbeno izmišljujemo

Ob izvajanju teh bibarij otroka spodbujamo h glasbenemu ustvarjanju, k izmišljanju in izvajanju različnih zvočnik slik (mijavkanje, lajanje ...) in izražanju doživetij.

Primer: Kako biba pozdravi (Voglar, 1979).

2.4 Prstne igre

Prstne igre poznajo skoraj povsod po svetu. Glavna elementa iger sta besedilo in dotik, zato jih uvrščamo med bibarije. To so igre odraslega z otrokom, ki običajno sedi v naročju (Cvetko, 1996, v Borota, 2013). V igri, ki se odvija na otrokovi dlani, izštevamo po vrsti prste, od palca do mezinca. Pri govorjenju/naštevanju primemo vsak prst posebej in ga narahlo stisnemo ali zasukamo levo-desno (Borota, 2013). Motivi so vzeti iz vsakdanjega življenja, ki je poznano tudi otrokom. Prstne igre vsebujejo elemente vseh literarnih zvrsti. Lahko so napisane kot proza in jih pripovedujemo kot zgodbo, lahko so poezija in jih recitiramo kot pesem, lahko pa so napisane in zamišljene kot dramatika, kjer prsti na rokah postanejo igralci na odru (Sitar, 1996, v Borota, 2013).

V literaturi le stežka zasledimo glasbene spremljave za prstne igre. Glasbena spremljava je zapisana le za prstno igro Prsti in ljudsko Igra s prsti. Lahko pa si ob izvajanju prstne igre sami izmislimo melodično spremljavo ali pa jo izberemo iz bogate zakladnice ljudskih motivov za uspavanke. Uporabimo ali izmislimo si preprost

melodičen motiv, ki ga ponavljamo ob vsaki vrstici besedila, spremenimo ga le na koncu, tako da pesem zaključimo v toniki (Borota, 2013).

2.5 Značilne igre otroka v zgodnjem obdobju

Igro lahko poimenujemo kot dejavnost, sestavljeno iz posebnih vrst dejanj. Igro ločimo od drugih vrst dejanj glede na odsotnosti posledic za dejanja, razrahljane povezave med dejanjem in njegovim izidom, k dejavnosti usmerjene motivacije in na podlagi oblikovanja alternative stvarnost (Marjanovič Umek in Zupančič, 2005).

Otroška igra je univerzalna dejavnost, ampak se glede na otrokovo starost spreminja, spremeni se vsebina, čas in okolje. Igra je torej dialog med domišljijo in resničnostjo, med preteklostjo in prihodnostjo, med konkretnostjo in abstraktnostjo, med varnostjo in tveganjem.

Za otrokov zgodnji razvoj, torej prvi dve leti življenja, sta najbolj značilni funkcijska in simbolna igra.

Dojenček ali malček v funkcijski igri s predmeti rokuje in preizkuša njihove značilnosti, preizkuša nove gibalne, zaznavne in čutne funkcije, pridobiva gibalne spretnosti, začne usklajevati gibe rok in oči in preizkuša, kako se predmeti odzivajo na njegovo preizkušanje.

Simbolna igra se pojavi okoli enega leta, za to igro je značilno, da otrok oz. malček uprizarja dejanja, uporablja simbole za predmete in vključuje osebe iz domišljjskega ali resničnega sveta. Mlajši otroci – malčki – posnemajo dejavnosti, ki so jih ravno doživeli, šele kasneje, ko so starejši, posnemajo dejavnosti, ki so jih doživeli pred nekaj časa.

V začetku otrokovega življenja je običajno otrok le opazovalec ali le »pomočnik« pri igri, glavni akter pa je običajno odrasla oseba. Enako je tudi pri bibarijah. V začetku najprej odrasli izvaja bibarijo na otrokovem telesu in otrok le opazuje, sčasoma začne sodelovati, na koncu pa lahko tudi že sam izvaja bibarijo ali na sebi ali na drugi osebi.

2.6 Vloga odraslega pri otrokovi igri

Odrasla oseba ima v otrokovi igri izreden pomen, saj s tem, ko ima od sebi mentalno razvitejšega igralnega partnerja, otrok pridobiva eno izmed optimalnih spodbud za svoj razvoj. To je najpomembnejše v zgodnjem otroštvu, seveda pa je dobrodošlo tudi kasneje. Najpogosteje so otrokovi mentalno razviti partnerji pri igri odrasli (starši, vzgojitelji), v večjih družinah pa tudi sorojenci, kar je tudi zelo dobrodošlo.

Otrok od mentalno razvitejšega partnerja pridobi podatke o ljudeh, o delovanju sveta, o lastnem delovanju. Otroci običajno neposredno posnemajo dejavnosti, ki jih

sami še ne zmorejo. Mentalno razvitejši partner daje otroku okvirje, znotraj katerih si otrok sam organizira svoje zaznave in razumevanje sveta, kar pomaga pri nadaljnjem uspehu opravljanja novih dejavnosti (Marjanovič Umek in Zupančič, 2005).

Odrasli smo otrokovi partnerji pri igri – se z njimi igramo, komentiramo, analiziramo, predlagamo, odgovarjamo na vprašanja in ga spodbujamo. Tako mu omogočimo območje bližnjega razvoja, kar pomeni, da mu omogočimo, da neko dejavnost/problem uspe rešiti malo pred svojo trenutno razvojno stopnjo.

Prav posebno vlogo pa imajo odrasli pri izvajanju bibarij pri otroku, saj sta pri bibarijah osrednja elementa gib z dotikom in besedo, ki jih izvaja odrasla oseba na otroku ali na sebi. V bibarijah z gibom ponazorimo besede, z dotikom pa ustvarimo bližino in varnost, hkrati pa sprostitev in zabavo.

Odrasli preko igre ali bibarije otroku pomagamo premagovati najrazličnejše ovire, strahove, ga potolažimo, mu kaj približamo, mu pomagamo, ga skozi bibarije vključimo v dejavnosti.

3 PRAKTIČNI DEL

3.1 Problem, namen, cilji

»Bibarija je igra med odraslim in otrokom. Osrednja elementa bibarij sta besedilo in gib z dotikom.« (Borota, 2013, str. 225–226).

Dotik med odraslim, predvsem staršem, in otrokom je v prvih letih življenja zelo pomemben. Predvsem z dojenčkom je to prva komunikacija, z dotikom zadovoljimo otrokovo potrebo po bližini in po varnosti. Z malčki pa se preko dotika lahko tudi igramo. Spodbudimo njihovo komunikacijo in sodelovanje. Otrokom pa je izvajanje bibarij izredno zabavno in ljubo, saj poleg dotika vsebuje tudi rimo in včasih tudi glasbo.

Opažamo, da dandanes izvajanje bibarij precej opuščamo. Delno zaradi različnih interaktivnih, pojočih otroških igrač in drugih pripomočkov, delno zaradi nepoznavanja bibarij. In ker smo bile v času koronavirusa družine veliko skupaj in smo imele na voljo veliko več časa kot sicer, smo premišljevali, kako bi lahko starše spodbudili, da bi spet začeli izvajati bibarije pri svojih otrocih, ker so bibarije zanimive in svojske igre, ki predstavljajo pomembno komunikacijo med odraslim in otrokom v prvih mesecih življenja (Kroflič in Gobec, 1995). Danes veliko raje pobrskamo po spletu, kot odpremo knjigo ali revijo, zato smo se odločili, da bomo sestavili video posnetek, kjer bomo predstavili in pokazali nekaj bibarij, primernih za otroke od rojstva do dopolnjenih 3. let.

Biba buba baja, Nagajiva biba, Jezdec, Medved stopa je le nekaj primerov bibarij, ki so primerne za določeno starost otrok. Niso vse bibarije primerne za vse starosti. Zato smo pripravili nabor bibarij, ki so priporočljive za določeno starost otrok in natančno pokazali njihovo izvajanje.

Namen diplomske naloge je predstaviti staršem nekaj primerov bibarij in njihovo izvajanje.

Cilji diplomske naloge so:

- C1: Z analizo besedila bibarij ugotoviti, katere bibarije so razvojno primerne za otroka.
- C2: Načrtovati in izdelati video zapis s predstavitvijo in izvedbo bibarij.
- C3: Evalvirati dejavnosti skupaj s starši.

3.2 Raziskovalna vprašanja

Pred pričetkom raziskave smo si zastavili naslednja raziskovalna vprašanja:

- H1: Katere bibarije so primerne za dojenčke in malčke?

- H2: Kako oblikovati scenarij in izdelati video zapis, da bodo starši dobili dovolj informacij za ustrezno izvajanje bibarij doma?
- H3: Ali je video zapis ustrezen glede na svoj namen?

3.3 Načrt

Pred začetkom raziskave smo si sestavili načrt izvedbe. Odločili smo se, da bomo izbrane bibarije za dojenčke in malčke predhodno preizkusili v dejavnostih z otroki v vrtcu. Za tem smo naredili izbor bibarij, ki se lahko nazorno prikažejo z video zapisom. Sledilo je snemanje dejavnosti in evalvacija posnetkov. Pripravili smo tudi besedilo o značilnostih bibarij, načinu izvajanja in njihovem pomenu.

Posnetek smo želeli evalvirati v vrtcu skupaj s strokovnimi delavci. Na osnovi evalvacije in ugotovitev o morebitnih pomanjkljivostih smo želeli posnetek dopolniti in spremeniti. Dokončno oblikovan posnetek bi posredovali staršem. Starši bi imeli nato dva tedna časa, da izvajajo bibarije doma. Nato pa smo nameravali poslati spletni vprašalnik z vprašanji o njihovi izvedbi in njihovem mnenju o takem načinu podajanja novih informacij.

3.4 Izvedba

Čisto na začetku raziskave smo naredili širši izbor bibarij iz otroške knjige Mire Voglar Biba buba baja. Bibarije smo izvajali v vrtcu v prvi starostni skupini otrok. Med izvajanjem bibarij smo jih kar nekaj opustili, saj so bile namenjene starejšim otrokom in manjšim niso bile zanimive ali so bile preveč zahtevne za najmlajše. Tako smo naredili ožji izbor bibarij in si naredili scenarij posnetkov izvajanja.

Izbrali smo naslednje bibarije:

Mira Voglar: Biba leze

Biba leze brez oddiha,

blja, blja, blja,

biba leze in sopiha,

blja, blja, blja.

Biba je do vrat prišla.

Trk, trk, trk,

je kdo doma?

Mira Voglar: Biba torto meša

Biba torto meša,

vija, vaja,

vija, vak.

Biba torto reže,

šlik, šlak,

šlik, šlak.

En kos torte

ti dobiš,

drugega pa

mala miš.

Mira Voglar: Dežek pada

Dežek pada tip, tip, tip,

zmoči polje, zmoči hrib.

Toča usuje se z neba,

trop, trop, trupa ropota.

Lirelaj, sončni sijaj

boža aj, aj, aj.

Mira Voglar: Jezdec

Klopa, klopa, klopa, klop,

Konja ženeta v galop.

Potlej hop! Čez lužo skok!

Jezdec pa v vodo, čmok!

Mira Voglar: Nagajiva biba

Biba buba baja,

po hrbtu se sprehaja

in nagaja.

Pa se Mojca razjezi:

Ti, ti, ti!

Biba pač ni kriva,

če je nagajiva.

Mira Voglar: Medved stopa

Medved stopa

copa, cop, copa, cop.

Zajček skače

hop hop hop, hop hop hop.

Mala miška pa hiti

Tike, tike, tike, ti.

Izvajanje bibarij smo večkrat posneli, da smo bibarijo izvedli čim boljše in čimbolj nazorno. Bibarije smo na posnetku izvajali na plastičnem dojenčku.

Potem smo sestavljeni posnetek, dopolnjen z napisi, posredovali staršem ene vrtčevske skupine iz vrtca v Osrednjeslovenski regiji. Starši so pred tem prejeli navodila glede izvajanja bibarij in sodelovanja v raziskavi. Na voljo so imeli 15 dni za izvajanje bibarij doma. Nato pa smo jim poslali še spletni vprašalnik, v katerem nas je zanimalo njihovo mnenje o samih bibarijah, o takem načinu posredovanja novih znanj in o njihovem doživljanju te izkušnje z otrokom.

Na koncu pa smo naredili še analizo odgovorov staršev.

3.5 Evalvacija izvajanja bibarij na domu

V raziskavi so sodelovali otroci in starši iz najmlajše vrtčevske skupine iz vrtca v Osrednjeslovenski regiji. Posnetek je bil poslan 14 staršem. Za tem so starši prejeli vprašalnik za evalvacijo tovrstnega sodelovanja. Vprašalnik je bil oblikovan v spletnem vprašalniku 1ka, preko spleta je bil staršem na voljo 14 dni. V celoti ga je izpolnilo 10 staršev.

Preglednica 1: Pogostost in delež odgovorov o starosti otrok

V: Starost otroka, ki je sodeloval v igri		
Odgovori	Pogostost	Delež
Manj kot 6 mesecev	1	9,1 %
6 mesecev	1	9,1 %
1 leto	6	54,5 %
2 leti	2	18,2 %
3 leta	0	0,0 %
Drugo	1	9,1 %
Skupaj	11	100,0 %

Večina sodelujočih otrok (6) je bilo starih eno leto, petina je bila dojenčkov, starih do enega leta, ostali pa so bili v tretjem letu starosti. En otrok je bil starejši. Predvidevamo, da je en starš izvajal bibarije z dvema otrokoma, eden je bil verjetno starejši. Zato smo rezultate predstavili za skupaj 11 otrok.

Preglednica 2: Pogostost in delež tistih, ki so bibarijo izvajali.

V: Bibarije sem izvajal/a		
Odgovori	Pogostost	Delež
Otrokova mama	9	90,0 %
Otrokov oče	1	10,0 %
Druga odrasla oseba	0	0,0 %
Drugo	0	0,0 %
Skupaj	10	100,0 %

V večini primerov (9) je bibarije z otrokom izvajala mama. V raziskavi je sodeloval le en očka.

Vprašanja odprtega in zaprtega tipa so se navezovala na izkušnje staršev z izvajanjem bibarij, kot so bile predstavljene v video posnetku. Evalvirali so tudi način sodelovanja na daljavo in zapisali predloge za morebitno nadaljnje sodelovanje z vrtcem na daljavo.

Zanimale so nas situacije, ki so nastale pri izvajanju bibarij doma. V nadaljevanju predstavljamo opise, kot so jih zapisali starši.

S 1: Zelo lepa izkušnja, ki je omogočila še večjo povezanost med nama. Otrok se je smejal, spremljal odpiranje ust in zvoke. Veliko se je smejala in tudi ko je bila kaj slabe volje, ji je bilo všeč.

S 2: Super je, dodatna zabava za otroka.

S 3: Bila je prijetna izkušnja, otrok je sodeloval, v igri užival.

S 4: Vedno se je smejala, potem pa je tudi sama ponavljala nekaj besed.

S 5: Zelo je bila vesela, ko se igramo bibarije, nismo imeli kakšne slabe izkušnje.

S 6: Otrok je bil dobro razpoložen in igriv. Lažje sva se povezala, sploh v trenutkih, ko je bil slabše razpoložen.

S 7: Veliko smeha, zabavnih in sproščenih trenutkov.

S 8: Otrok se je smejal in ob bibarijah užival, bilo je super. Otroku je bilo zanimivo in je užival. Po nekaj ponovitvah je že sodelovanju in čakal na nadaljevanje.

S 9: Užival sem ob otroku, ko mu je bilo lepo.

Starši najpogosteje navajajo, da je bilo izvajanje bibarij za otroka prijetno (S 1, S 3, S 7, S 8, S 9). Omenjajo smeh otroka, kot odziv na izvedbo bibarije (S 1, S 4, S 7, S 8).

Otroci so s starši sodelovali tako, da so se glasovno odzivali (S 4, S 8). Dotik, ki je sestavni del bibarije, je bil za otroka prijeten (to navajajo vsi starši). Starši tudi omenjajo, da so se med izvajanjem bibarij še bolj povezali z otrokom (S 1, S 6). Nekateri starši so celo otroke z bibarijami spravljali v boljšo voljo (S 1, S 6). Večina staršev je izkušnjo ocenila kot prijetno in lepo (S 1, S 2, S 3, S 5).

Starši so zapisali težave, s katerimi so se srečali pri izvajanju bibarij. Dobesedne zapise navajamo v nadaljevanju.

S 1: Z besedilom (ne znam).

S 2: Pozabljanje teksta.

S 3: Nič takega, edino, da sem si zapisala besedilo bibarij, ker si ga nisem zapomnila takoj.

S 4: Včasih sploh ni želela sodelovati.

S 5: Nisem se srečala z nobenimi težavami.

S 6: Da si nisem na začetku zapomnila besedila, ampak je z improvizacijo potem šlo.

S 7: Edina težava je bila, da bi v trgovini, pri zdravniku, ko se pogovarjam po telefonu, želela, da se igramo in nato je jokala, če nisem imela časa za to.

S 8: Ni bilo težav. Ko je dobro spoznal pesmice, je že sam vabil k igri.

Najpogostejša težava, ki jo starši izpostavijo v anketi, je bilo pozabljanje besedila bibarij (S 1, S 2, S 3, S 6). Dva starša na to vprašanje nista odgovorila, nekaj staršev pa je navedlo, da težav pri izvajanju niso imeli (S 5, S 8). Eden je omenil, da otrok občasno ni želel sodelovati (S 4), drugi pa, da je otrok dajal pobudo za igro bibarij tudi, ko starši niso imeli časa (S 7).

Starši so opisali tudi odzive otrok med izvajanjem bibarij, ki jih predstavimo v nadaljevanju.

S 1: Zelo lepo.

S 2: S smehom.

S 3: Na začetku je z zanimanjem opazoval, kaj se dogaja, po nekaj ponovitvah pa je že vedel, kaj sledi in je to tudi pričakoval.

S 4: Pozitivno – ko je že po prvih besedah/gibih vedel, da se je začela bibarija, se je nasmehnil in videti je bilo, kot da komaj čaka nadaljevanje igre. Že po prvem, drugem dnevu je sodeloval, je poskušal ponavljati za mano – besede in gibe.

S 5: Odzvala se je pozitivno, saj jo je spravilo v dobro voljo. Odzivala se je s smehom, brcanjem z nogicami in kazanjem s prstki.

S 6: Bilu mu je zanimivo in se je smejal.

S 7: Zelo so mu bile všeč.

S 8: Veselje, smeh.

S 9: Z nasmehom, gibi, čakanjem na nadaljevanje

S 10: Zelo pozitivno, take vrste igra mu je bila všeč. Sicer sva pa že prej prakticala eno od bibarij.

Ko smo starše spraševali, kakšni so odzivi otrok, so bili zelo pogosti odgovori, da so se odzvali z nasmehom in pozitivnimi odzivi (S 2, S 4, S 5, S 6, S 8, S 9, S 10). Pri nekaj otrocih je to spodbudilo zanimanje in opazovanje (S 3, S 4, S 9), nekateri pa so se odzvali tudi z brcanjem, ponavljanjem, glasovi (S 4, S 5). Glede na odgovore staršev, je bilo večini otrok izvajane bibarij všeč (S 1, S 2, S 7, S 8, S 10).

Zanimivi so tudi opisi situacij, ki so starše presenetili. Tako navajajo:

S 1: Prvič, ko je ležal, je mežikal, kot bi se bal.

S 2: Presenetilo me je, da je tudi ona začela delati bibarije na meni.

S 3: Ko je bilo končano, je čakal, da greva še enkrat.

S 4: Da je pri bibariji jezdec začela z usti oponašati konjička.

S 5: Že po nekaj ponovitvah je tudi sama z mano izgovarjala nekaj besed.

S 6: Ko sem naredila drugačen gib, kot bi ga morala, je bil vidno zmeden.

S 7: Bile so dobra priprava na opravila, ki mu niso tako ljuba.

S 8: Nič posebnega ... morda to, da je tako hitro začel aktivno sodelovati v igri, ponavljati gibe skupaj z mano ipd.

S 9: Nič takega, njegove reakcije so bile pričakovane.

Starši navajajo, da so otroci že po nekaj ponovitvah izvajanja bibarij izvajali gibe, besede skupaj s starši (S 5, S8), nekateri celo omenjajo, da so otroci začeli izvajati bibarije na starših (S 2). Kot omenjajo starši so otroci hitro ugotovili, če so se pri izvajanju bibarije starši zmotili, ali jo izvedli malo po svoje (S 6). Nekateri otroci so bili na začetku še nezaupljivi in so bili pri prvem izvajanju rahlo zadržani (S 1), nekateri starši pa niso zaznali nič posebnega pri svojem otroku (S 9). En starš na to vprašanje ni odgovoril.

Starši so omenili, da so po končani bibariji otroci že čakali na nadaljevanje (S 3), nekateri otroci pa so ob izvajanju oponašali zvoke živali iz bibarij (S 4).

Preglednica 3: Pogostost in delež odgovorov o primernosti video zapisa

V: Kako ocenjujete video zapis kot način seznanjanja staršev z dejavnostmi v vrtcu?		
Odgovori	Pogostost	Delež
Tak način je primeren	10	100,0 %
Tak način je manj primeren	0	0,0 %
Drugo	0	0,0 %
Skupaj	10	100,0 %

Vsi sodelujoči starši so ocenili, da je video zapis primeren način seznanjanja staršev z dejavnostmi v vrtcu.

Preglednica 4: Pogostost in delež odgovorov o pogostosti izvajanja bibarij doma

V: Bibarije sem izvajal/a:		
Odgovori	Pogostost	Delež
Vsak dan	2	20,0 %
Nekajkrat na teden	8	80,0 %
Nekajkrat v obdobju 14 dni	0	0,0 %
Drugo (zapišite)	0	0,0 %
Skupaj	10	100,0 %

Starši so v večini (8) bibarije izvajali nekajkrat na teden. Samo dva starša sta bibarije izvajala vsak dan.

Preglednica 5: Pogostost in delež števila izvedenih bibarij

V: Izvajal/a sem		
Odgovori	Pogostost	Delež
Do dve različni bibariji	7	70,0 %
Tri ali več bibarij	3	30,0 %
Drugo: (zapišite)	0	0,0 %
Skupaj	10	100,0 %

Sodelujoči starši so se v večini (7) odločili, da bodo izvajali do dve različni bibariji, trije pa so se odločili celo za tri ali več bibarij. Razveseljiv je tudi podatek, da bodo starši

izvajali bibarije tudi po zaključeni raziskavi. Starši tudi omenjajo, da želijo tudi v prihodnje prejemati informacije o izvedenih dejavnostih v vrtcu.

3.6 Razprava in evalvacija

Razpravo smo oblikovali na osnovi raziskovalnih vprašanj. Pred pripravo video zapisa nas je zanimalo, katere bibarije so primerne za dojenčke ali malčke.

Ugotovili smo, da so za dojenčke in malčke primerne določene skupine bibarij, kot so bibarije uspavanke, bibarije, ob katerih otrok doživi različne glasnosti, bibarije ob katerih občutimo različne hitrosti izvajanja. Ob teh bibarijah gibi ponazarjajo besedila, kar otroka zabava, veliko je ponavljanja, kar otroku nudi neko rutino in to, da ve, kaj pričakovati. Pogosto je del bibarij za malčke tudi oponašanje najrazličnejših živali, kar otroke zelo zabava in zato radi sodelujejo. Besedila bibarij za dojenčke in malčke so kratka, enostavna, zanimiva in razgibana (različne živali, glasovi, različne hitrosti).

Za starejše otroke pa so primernejše bibarije na kolenih, bibarije, ki se končajo z vprašanjem, bibarije, pri katerih si otrok sam izmišlja, bibarije, ob katerih si glasbo izmišljujemo in bibarije z izštevanjem prstov na roki.

Izbrane bibarije je treba na skrben in razumljiv način oblikovati v scenarij za video zapis, ki smo ga želeli posredovati staršem. Zanimalo nas je kakšen mora biti scenarij za video zapis.

Ugotovili smo, da imajo starši radi krajše video zapise z nazorno predstavitvijo dejavnosti in malo tekstovnimi informacijami. Treba je oblikovati zelo natančen uvod z navodili, ki je razumljiv in v katerem opišemo in razložimo, kaj bibarije sploh so, čemu so namenjene in kako se jih izvaja. Starša je treba navdušiti za dejavnost, ki jo bo izvajal z otrokom. Starši potrebujejo zaupanje, da je to, kar nudimo, strokovno podkrepljeno in koristno za otroka. V ta namen smo v osrednjem delu video zapisa nazorno prikazali izvajanje bibarij, z glasovno modulacijo in gibi z dotikom, izvedenimi na lutki dojenčka.

Za povratno informacijo o video zapisu in izvajanju bibarij smo staršem poslali anketni vprašalnik. Glede na odgovore anketnega vprašalnika smo ugotovili, da so bibarije doma izvajale večinoma mame, in sicer z otroki starimi približno leto dni. Bibarije so v večini izvajali nekajkrat na teden, po dve bibariji. Veliko mam je omenilo, da bodo bibarije izvajale tudi v prihodnje, ko se bo raziskava zaključila. Starši so kot odzive otrok navajali prijetne in pozitivne. Morda so bili otroci le na začetku malo bolj zadržani. Med izvajanjem so se otroci odzivali na različne načine, po opisih staršev se je večina otrok pozitivni odzvala (z nasmehi, glasovi, z oponašanjem). Ob izvajanju so se pojavile tudi presenetljive situacije, kot nekateri starši omenjajo, so otroci le opazovali, šele kasneje

so se v izvajanje tudi aktivno vključili. Nekateri otroci so hoteli bibarije izvajati na starših, drugi so si izvajanje tako zapomnili, da so točno vedeli, če so starši pri izvajanju kaj izpustili ali naredili po svoje. Starši so video zapis ocenili kot primeren način sodelovanja.

Video zapis kot posredovanje novih informacij ali kot način sodelovanja in informiranja staršev je vedno bolj pogost način, ki ga uporabljamo za informiranje in obveščanje staršev. Ker se tako starši kot strokovni delavci srečujemo s pomanjkanjem časa za srečanja v živo, je to več kot dobrodošel način predajanja informacij. Tako lahko staršem z besedilom, govorjeno besedo in celo z demonstracijo pokažemo, kako, kaj, na kakšen način in zakaj izvajati določene gibe, v našem primeru bibarije. Je celostno podajanje informacij, kjer si lahko starši pomagajo tako z besedilom, kot z ponazoritvijo izvajanja. Zato menimo, da bi to bilo tudi v prihodnje zelo dobro uporabljati in na tak način sodelovati s starši.

4 SKLEPNE UGOTOVITVE

Namen diplomske naloge je predstaviti staršem nekaj bibarij in njihovo izvajanje. Starše smo želeli spodbuditi k izvajanju bibarij doma.

Z video zapisom, v katerem smo nazorno predstavili izvajanje bibarij z otrokom, smo želeli staršem približati bibarije, saj smo ugotovili, da veliko staršev bibarij sploh ne pozna. Želeli smo, da starši ob video zapisu tudi sami doma čim bolj pogosto izvajajo bibarije in opazujejo otroka in njegove reakcije.

Po preteklem času izvajanja bibarij doma, smo staršem poslali spletni vprašalnik in z odgovori vprašalnika ugotovili, da so bili odzivi otrok ob izvajanju bibarij pozitivni in prijetni, da so se starši srečevali tudi s težavami, in sicer s pozabljanjem besedila, da so si nekateri otroci hitro zapomnili potek bibarije in hitro ugotovili, kadar izvajanje ni bilo pravilno. Ugotovili smo, da so bili nekateri otroci ob začetku izvajanja zadržani in plani, potem pa so se sprostili, da so nekateri starši otroke z bibarijami spravljali v boljšo voljo in jih pripravljali na neljuba opravila. Ugotovili smo tudi, da staršem tak način komunikacije, torej z video zapisom, ustreza.

Ugotovili smo, da so bibarije vedno manj poznane, da jih ljudje ne uporabljajo pogosto in zdelo se nam je pomembno, da staršem bibarije predstavimo in jih spodbudimo k izvajanju, saj zelo pripomorejo k otrokovemu razvoju. Pozitivne ugotovitve diplomske naloge so bili pozitivni odzivi staršev, da je bilo, tako njim kot tudi otrokom, samo izvajanje bibarij prijetno, saj je tudi namen bibarij, da se starši in otroci ob izvajanju zabavajo in še bolj povežejo.

Na koncu pa se nam poraja še vprašanje, kako bi lahko starše še bolj spodbudili k izvajanju bibarij in k temu, da bi začeli starši tudi sami izvajanje bibarij nadgrajevati in same bibarije izvajati na najrazličnejše načine.

5 LITERATURA IN VIRI

- Biba*. (2023). Pridobljeno 23. 8. 2023, <https://fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=130&View=1&Query=biba>.
- Borota, B. (2005): *Glasbene dejavnosti in otrokove zmožnosti v zgodnjem obdobju*. Koper: Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta; Študijska gradiva.
- Borota, B. (2013). *Glasbene dejavnosti in vsebine*. Koper: Univerzitetna založba Annales.
- Kroflič, B. in Gobec, D. (1995). *Igra, gib, ustvarjanje, učenje: metodični priročnik za usmerjene ustvarjalne gibno-plesne dejavnosti*. Novo mesto: Pedagoška obzorja.
- Marjanovič Umek, L. in Zupančič, M. (2005). *Psihologija otroške igre*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete Ljubljana.
- Marjanovič Umek, L., Zupančič, M. (2004): *Razvojna psihologija*. Ljubljana: Založba Rokus d. o. o.
- Tomori, M. (1990). *Psihologija telesa*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Voglar, M. (1979): *Biba buba baja*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

6 PRILOGE

Priloga 1: Dopis za starše

Spoštovani starši!

Naj se najprej predstavim. Sem Hana Lukan, vzgojiteljica predšolskih otrok. Na Pedagoški fakulteti v Kopru zaključujem diplomsko delo pri predmetu Otrok in glasba, pod mentorstvom dr. Bogdane Borota, z naslovom *Izvajanje bibarij doma*.

Da pa diplomsko delo lahko dokončam, bi potrebovala vašo pomoč, dragi starši. Prosim vas za sodelovanje pri raziskavi.

Najprej vam spodaj prilagam posnetek, kjer so predstavljene bibarije. V posnetku je razloženo in posneto, kako se bibarije izvaja. Prosim vas, da si posnetek ogledate, nato pa bibarije dnevno izvajate doma 14 dni. Po 14 dneh pa bi vas lepo prosila za povratno informacijo. Zanimalo me bo, kako je potekalo izvajanje in ali ste opazili kakšne spremembe pri otroku.

Za sodelovanje se vam že vnaprej zahvaljujem!

Hana Lukan

Priloga 2: Vprašalnik

Vprašalnik o izkušnji izvajanja bibarij doma

Spoštovani.

Vljudno vas vabimo, da nam svojo izkušnjo o izvajanju bibarij doma sporočite tako, da odgovorite na vprašanja.

Za sodelovanje se vam vnaprej zahvaljujemo

Hana Lukan

1. Opišite svojo izkušnjo, ko ste se z otrokom igrali bibarije.
2. S katerimi težavami ste se srečali pri izvajanju bibarij?
3. Kako se je otrok odzival na izvajanje bibarij?
4. Opišite situacijo v igri z otrokom, ki vas je presenetila.
5. Kako ocenjujete videozapis kot način seznanjanja staršev z dejavnostmi v vrtcu?
 - Tak način je primeren, ker (obrazložitev zapišite)
 - Tak način je manj primeren, ker (obrazložitev zapišite)
 - Drugo (zapišite)
6. Starost otroka, ki je sodeloval v igri:
 - 1 leto
 - 2 leti
 - 3 leta
 - Drugo (zapišite)
7. Bibarije sem izvajal/a:
 - Otrokova mama
 - Otrokov oče
 - Druga odrasla oseba
 - Drugi (zapišite)
8. Bibarije sem izvajal/a:
 - Vsak dan
 - Nekajkrat na teden
 - Nekajkrat v obdobju 14 dni
 - Drugo (zapišite)

9. Izvajal/a sem:

- Do dve različni bibariji
- Tri ali več bibarij
- Drugo: (zapišite)

10. Bibarije bom izvajal/a tudi po zaključku raziskave.

- Da
- Ne
- Drugo (zapišite)

11. V prihodnje bi želel/a prejemati več informacij o dejavnostih v vrtcu.

- Da
- Ne
- Drugo (zapišite)

12. Predlagati, povedati bi želel/a še ... (zapišite).